

Khép lại một quá khứ, thanh toán

Tác Giả: Ngác Lan/Ngái Viát
Thứ Bảy, 09 Tháng 10 Năm 2010 06:01

Ngày mai, tôi một nhà thơ nhỏ ở Providence, tiểu bang Rhode Island, một thuyán nhân Việt Nam năm xưa sẽ hội ngộ cùng ân nhân tôi ngác u mình, 29 năm về trước.

Cuác hội ngộ, như cũ hội đángái cháu nói lời tri ân. Cuác hội ngộ, cũng là thời điám đát đáu chám hết cho nỗi ray rát, đánháng thuyán nhân này khép lại một quá khứ, thanh toán.

Kể từ khi đát chân đán mánh đát từ do Hoa Kỳ vào Tháng Chín, 1981, bà Nguyễn Diáu Liên Háng đã luôn khắc ghi trong lòng ráng, sẽ có ngày bà tìm cách trở về ngái thuyán tráng đã cũ chỉ cá tàu vát biên, trên đó có bà cùng hai đáa con nhỏ cũa mình.

[Chiác phong bì màu vàng, với chiác business card thuyán tráng Charles Romano trao cho bà Liên Háng, cùng tờ giấy mà bà ghi chép nháng chuyán xáy ra trong thời gian 3 ngày lưu trú trên chiác tàu cũa ông Romano. \(Hình: Bà Nguyễn Diáu Liên Háng\)](#)

Bà Liên Háng xem tờ m “business card” duy nhất mà ông thuyán tráng ngái Mỹ, tên là Charles Romano Jr., trao cho bà trác lúc chia tay nhá một báu vát. Bà cũt nó vào một chiác phong bì, gói cũn thán cùng vài bá quán áo mà mình và hai đáa con mác lúc đi vát biên, nhá một ká vát.

Cuác sáng cũa một di dân buái đáu quay vòng với viác hòa nhập, án đánh, kiếm sống, đã khiến ngái thuyán nhân tôi mág chuyán tìm kiếm, liên lạc với vá ân nhân cũa mình.

Thời gian trôi qua, khi đã khá thành công trong vai trò cũa một nhà sĩ, các con đáu đã khôn lớn, tráng thành, nhà sĩ Liên Háng muán tìm đán từ án ngái đã mang lại cuác sống án đánh

Khép l i m t quá kh , thanh th n

Tác Giả: Ng c Lan/Ng i Vi t
Thứ Bảy, 09 Tháng 10 Năm 2010 06:01

---

v ng ch i cho gia đ nh m nh, thì đó l i là lúc bà “không th nào tìm ra chi c phong bì ngày tr c.”

Ng i thuy n nhân năm x a c c m th y ray r t, “M i năm, c đ n đ p L T n, lòng tôi l i x n xang m t món n c u m ng ch a tr đ c. Tôi c tìm hoài chi c phong bì có đ ng t m business card mà ông thuy n tr ng đã cho, nh ng tìm hoài v n không th y.”

Bà cho r ng, có l trong m t l n d n nhà, con trai bà đã bán đi chi c t cùng t t c m i th trong đó, có luôn c t m business card c a viên thuy n tr ng.

Bà Liên H ng không nh tên v ân nhân, không nh c con tàu mang tên gì. Ch nh m t đi u: “Ông thuy n tr ng s ng ti u bang Rdohe Island.”

Chi c phong bì ng màu vàng

Không ng i nào trên chi c thuy n đi cùng bà Liên H ng năm đó còn gi chút gì d u tích c a viên thuy n tr ng năm x a.

-

[Bà Nguyễn Diễm Liên Hoàng \(thứ 2, từ trái\) cùng chồng và gia đình con cháu. Đây là tấm hình mà bà Liên Hoàng sẽ mang tặng thầy Charles Romano, cùng dòng chữ “Nhớ ngày cưới tôi sẽ không quên hình ảnh của thầy Romano.” Người đứng thứ nhì, bên phải, là ông Trần Huỳnh Châu, phu quân nhà sĩ Liên Hoàng. \(Hình: Bà Nguyễn Diễm Liên Hoàng cung cấp\)](#)

Giữa 30 năm, mọi chuyện dường như đã trôi vào quên lãng thì một buổi sáng yên ả đã đến vào một ngày cuối Tháng Tám vừa qua.

“Tôi đó, tôi đang ngồi xem thợ lát lát cái sàn nhà bằng gỗ. Lúc đó, thợ ngồi thì bên ngoài mọi người cuốn sách, tôi đứng phụ đẩy sách vào,” bà kể. “Khi đẩy mấy cuốn sách cho sát vào trong thì bỗng nhiên một chiếc phong bì màu vàng lòi ra.”

Đưa tay kéo chiếc phong bì ra, người thầy nhìn nhân năm nào thấy “tim mình như thót lên” khi nhìn thấy dòng chữ “Tài liệu viết biên.”

“Tôi mừng quá chồng luôn, phát khóc luôn. Tôi vừa cười, vừa khóc, vừa la lên cho cả nhà hay

Khép lại một quá khứ, thanh toán

Tác Giả: Ng c Lan/Ng i Vi t
Thứ Bảy, 09 Tháng 10 Năm 2010 06:01

---

khi tìm ra tấm business card của vợ ân nhân.” Giờ ng bà Liên H ng v n còn xúc đ ng khi k i i cho phóng viên Ng i Vi t nghe vào ngày hôm sau.

V i đ a ch có trên tấm business card, bà vi t ngay m t lá th g i t i thuy n tr ng Charles Romano nh c i câu chuy n c u ng i năm x a.

“Tôi c c u mong ông ta v n còn s ng đ mình còn có đ p đ n n. Tính ra ông cũng kho ng 70 tu i r i.”

B n ngày sau, m t l n n a, n i xúc đ ng c a bà l i đ c đ y lên t t cùng khi nh n đ c email c a v thuy n tr ng Romano - bà Debra Romano.

Trong th , bà Debra Romano cho bi t, bà vi t email thay ch ng vì “ông không có đ a ch email riêng,” và “ông ch có th ch i 'mah jong' trên máy vi tính mà thôi.”

“Tôi và các con tôi đã nghe r t nhi u l n câu chuy n c u quý v ,” bà Romano vi t. Trong email, bà Romano nói ch ng mình “xúc đ ng và r t vui” khi bi t gia đình ng i thuy n nhân Vi t Nam năm nào, nay đã n đ nh.

Hi n t i, thuy n tr ng Romano, 70 tu i, đã v h u sau nhi u năm g n bó cu c đ i mình cùng s nghi p trên bi n c .

Có đ i u, v thuy n tr ng Romano vi t: “M i ngày ch ng tôi đ u suy nghĩ v quãng đ i mà ông b đ y vào cu c chi n. Tôi đã c g ng nói v i ch ng tôi r ng ông y đã c u đ c vô s ng i, nh bà và gia đình bà ch ng h n. Hôm nay, lá th c a bà giúp tôi minh ch ng cho ch ng tôi th y r ng, cu c s ng v n r t công b ng, tr i cao luôn có m t, và ông có c nh ng đ n bù x ng đáng.”

Ch a đ ng i ó, sau ngày bà Liên H ng nh n đ c email t bà Romano, thuy n tr ng Romano đã tr c ti p g i đ i n tho i hàn huyên.

Khép lại một quá khứ, thanh thản

Tác Giả: Ngác Lan/Ngái Viát
Thứ Bảy, 09 Tháng 10 Năm 2010 06:01

Bà Liên Háng kái: “Nghe giáng ông áy mà tôi muán khóc luôn. Tôi hái, ‘Ông còn nhá tôi không?’ Ông báo ráng ông ván còn nhá. Ông nói ông còn giác báng danh sách 52 ngái trên chiác ghe đi cùng tôi khi đó náa.”

Nháng ngày này, 29 năm trác...

Cách đây 29 năm, tái ngày 9 Tháng Năm, 1981, mát chiác ghe nhá rái Má Tho, mang theo trên đó 52 ngái tìm đáng ra bián vái khát váng sác pán tá do.

Thá nháng, bán tá do cháa káp hián hình, chiác ghe nhá đã bát đáu trác trác á ngày thá 3 cáa hành trình.

Ghe lúc cháy lúc không.

Chân vát bá há.

Ghe bá tràn nác.

Xáng cán.

Nác ngát không có.

Mái ngái trên ghe càng hoang mang hán khi nhiáu tàu lán lát ngang đã bá qua tán hiáu cáu cáa há.

Trong cán tuyát váng, ánh sáng cáa ngán đèn giàn khoan trên bián đã làm báng lên hy váng

Khép lại một quá khứ, thanh toán

Tác Giả: Ngác Lan/Ngái Viát
Thứ Bảy, 09 Tháng 10 Năm 2010 06:01

---

cho 52 con ngái khán khá.

Đáp lại tín hiệu cầu cứu, chiếc tàu hàng giàn khoan của Mỹ mang tên MV. Rainbow cho phép chiếc ghe đổ bộ cấp sát.

Bà Liên Hương cùng một người đàn ông trên ghe xin phép đổ bộ lên tàu gặp thuyền trưởng. Viên thuyền trưởng đó chính là ông Charles Romano Jr.

Thuyền trưởng Romano hứa cung cấp xăng dầu, lương thực, nước uống và chỗ đổ bộ cho chiếc ghe tiếp tục hành trình.

Tuy nhiên, khi biết tình trạng chiếc ghe không thể đi tiếp, viên thuyền trưởng đồng ý cho tất cả 52 người lên tàu MV. Rainbow.

Họ đổ bộ đi xa trên chiếc tàu MV. Rainbow ba ngày.

Do là tàu hàng giàn khoan, MV. Rainbow phải yên vị trí đó. Đến trưa ngày thứ ba, tàu Osa Jaguar của Đức cấp sát tàu MV. Rainbow đổ bộ nhận thuyền nhân Việt Nam đi tiếp hành trình.

Có đi u, “đó là một ngày bão lớn,” hai chiếc tàu MV. Rainbow và Osa Jaguar không thể đậu sát vào nhau bởi hàng container và đống mảnh vỡ gây nguy hiểm.

Đến chuyán người qua tàu Osa Jaguar, các thủy thủ đoàn của MV. Rainbow phải dắt tay nhóm vài người vào một chiếc lái, có hai thủy thủ đứng hai bên và dùng container để sang trong nái khiáp hải và tiếng khóc của phần đông phụ nữ và trẻ con.

Cùng, 52 người ra đi từ Mỹ Tho đã đổ bộ đến bãi biển Kuku vào ngày 16 Tháng Năm, 1982.

Khép lại một quá khứ, thanh thản

Tác Giả: Ngác Lan/Ngái Viát

Thứ Bảy, 09 Tháng 10 Năm 2010 06:01

“Điáu gì sá xáy ra, náu chúng tôi tá đi tiáp hành trình cáa mình, khi cán bão áp đán?” Bà Liên Háng tá hái - mát câu hái, cũng là câu nói tá nhá lòng.

Có mát điáu mà bà nhá mãi, đó là lý do vì sao thuyán tráng Romano đã đáng ý cáu chiác ghe trong khi bao nhiêu con tàu khác đáu bá mác.

“Thuyán tráng Romano táng đi lính á Viát Nam và đã ná ná cáu tá cáa mát ngái lính Viát Nam vô danh. Cho nên viác cáu nháng ngái vát biên Viát Nam này khián ông cám tháy lòng thanh thán.” Bà Liên Háng nhá ái điáu ông Romano táng ká.

Nhá nháng câu chuyán thán thoái vái mát kát thúc có háu, tráa ngày Chá Nhát, 3 Tháng Mái này, bà Nguyán Diáu Liên Háng, tá Quán Cam, California, và ông Nguyán Háu Đá, á Massachusetts, ngái đã cùng bà Háng xin lên tàu gáp viên thuyán tráng năm xáa, sá hái ngá cùng ân nhân cáa mình, cáu thuyán tráng Charles Romano, ngay tái Rdohe Island.